

Nr 1895

av herrar Gustafsson i Byske och Nilsson i Tvärälund
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 133 angående ändrad regional
organisation av SJ.

Kungl. Maj:t lägger i proposition nr 133 fram förslag angående ändrad regional organisation av SJ. Den föreslagna ändringen innebär att de nuvarande elva driftdistrikten och bandistriktet ersätts med åtta trafikdistrikt och bandistrikt. Distriktsexpeditionerna i Växjö, Borås och Umeå avvecklas. Västerbottens län skall enligt förslaget bilda distrikt tillsammans med Norrbottens län. Luleå blir huvudort för dessa distrikt.

Förslag av i stort sett samma innebörd förelades föregående års riksdag. Trafikutskottet hänvisade då till en rad remissyttranden över det utredningsförslag som legat till grund för propositionen. De återopade remissinstanserna hade ansett att de utredningar som gjorts var bristfälliga. Statskontoret hade — såsom vi också påpekade i motion i anledning av propositionen hösten 1971 — framhållit att en organisationsöversikt borde grundas på noggranna analyser av olika intressenters krav på verksamheten. Personalgrupperna var att betrakta som en typ av intressenter. Statskontoret hade vidare framhållit: "Andra är i SJ:s fall resenärer, befraktare, leverantörer, statsmakterna, de delar av den centrala statsförvaltningen som bevakar lokaliseringsfrågor, näringsekonomiska frågor, hamnfrågor, vägfrågor, miljöfrågor m. fl. samt län och kommuner. Tillsammans formar dessa intressenters krav SJ:s miljö." Riksrevisionsverket och kommerskollegium hörde också till de remissinstanser som hade kritiserat de utredningar som propositionen byggde på.

Trafikutskottet anförde för sin del bl. a.: "Mot bakgrund av bl. a. det anförda finner utskottet de nu framlagda förslagen inte böra läggas till grund för ett beslut i frågan. Ytterligare utredning bör ske i syfte att skapa ett bättre underlag för bedömningen av olika på organisationsfrågan inverkande faktorer. Det fortsatta utredningsarbetet bör ske i samråd med representanter för bl. a. näringslivet och vederbörande personalorganisationer samt under medverkan exempelvis av personer med erfarenhet från regionalpolitiska bedömningar. Utredningsarbetet bör bedrivas med skyndsamhet." Riksdagen godkände trafikutskottets betänkande.

Det framgår inte av den nu framlagda propositionen att de av riksdagen begärda utredningarna blivit utförda. Det konstateras endast att "SJ:s förslag ytterligare övervägts". I övrigt redogörs för den inte obetydliga rationaliseringsverksamhet som kunnat bedrivas med oförändrad organisation. Den hälsar vi givetvis med tillfredsställelse.

Den skillnaden föreligger dock i jämförelse med propositionen från

föregående år "att man tills vidare på de tre angivna hittillsvarande distriktshuvudorterna - Växjö, Borås och Umeå bibehåller kommersiella distriktsenheter sorterande under trafikcheferna i resp. Malmö, Göteborg och Luleå".

Vi anser emellertid fortfarande att en organisationsändring som innebär att distriktsexpeditionerna i Umeå dras in bör undvikas. Den skulle få mycket allvarliga konsekvenser för Västerbottens län. Behov föreligger av kraftfulla insatser för att öka sysselsättningen i länet. Stora krav ställs på lokaliserings- och regionalpolitiken. En industriell utveckling förutsätter en god kommunikationsservice. SJ:s ledningsenheter utgör en viktig faktor i kontaktverksamheten med lokaliseringsföretag. Möjligheterna att bibehålla och vidareutveckla den kontaktverksamheten skulle allvarligt minska, om den föreslagna utvecklingen av distriktsexpeditionerna i Umeå kommer till stånd.

En sådan organisationsändring står enligt vår uppfattning i strid med den av statsmakterna beslutade målsättningen för lokaliserings- och regionalpolitiken. Den skulle också motverka de strävanden som ligger bakom det statliga transportstödet. SJ räknar med att detta stöd skall medföra en ökning av transportvolymen med tre procent. Den minskade flottningen på kvarvarande flottningsälvar kan beräknas medföra betydligt ökade virkestransporter på järnväg.

Det finns också anledning erinra om den pågående regionala trafikplanering vilken på regeringens uppdrag utförs av länsstyrelserna. Detta arbete skall vara slutfört den 1 oktober 1974. Starka skäl talar för att resultatet av denna trafikplanering avvaktas innan några ändringar företas i SJ:s regionala verksamhet.

I propositionen föreslås också en omorganisation av maskintjänsten. Förslaget innebär att de till de nuvarande driftdistrikten knutna driftverkstäderna vid lok- och vagnstationerna med deras på serviceunderhåll inriktade verksamhet sammanförs med de under chefen för maskinavdelningen sorterande, industriellt arbetande huvudverkstäderna med tillhörande lokala enheter. I denna del bör propositionen enligt vår uppfattning godkännas.

Med hänvisning till det anförda hemställas

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 133 godkänner förslaget i vad gäller omorganisation av maskintjänsten samt i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att beslut angående SJ:s regionala organisation må uppskjutas i avvaktan på resultatet av den pågående regionala trafikplaneringen samt att det ytterligare må utredas på vilket sätt SJ:s organisation bör utformas för att stödja de regionalpolitiska målsättningarna.

Stockholm den 21 november 1972

NILS-ERIC GUSTAFSSON (c)
i Byske

JAN-IVAN NILSSON (c)
i Tvärålund